

รูปแบบการจัดการความรู้
เพื่อพัฒนาต้นแบบแผนการสอนอ่านในวิชาทักษะภาษาและการสื่อสาร
สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ

โดย

นางฉัชร นกสกุล

นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ (ด้านการศึกษาพิเศษ)

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ

สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต

กระทรวงสาธารณสุข

2554

- ชื่อเรื่อง : รูปแบบการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาต้นแบบแผนการสอนอ่านในวิชา
ทักษะภาษาและการสื่อสาร สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ
- ชื่อผู้วิจัย : นางณัฏพร นกสกุล
- ชื่อคณะที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์. ดร. ปรีชา วิหคโต
: รองศาสตราจารย์. ดร. สุวพิชชา ประสิทธิ์ธัญกิจ
: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันธณีย์ วิหคโต
- วัน เดือน ปีที่ทำ : กันยายน 2553 – พฤษภาคม 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาต้นแบบแผนการสอนอ่านในวิชาทักษะภาษาและการสื่อสาร สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ 2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์กับรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ

2.2 เพื่อพัฒนาต้นแบบแผนการสอนอ่านในวิชาทักษะภาษาและการสื่อสาร ตามรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ และ 2.3 เพื่อศึกษาผลการใช้ต้นแบบแผนการสอนอ่านในวิชาทักษะภาษาและการสื่อสารสำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการความรู้เป็นครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรงถึงปานกลาง จำนวน 4 โรงเรียนด้วยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์จากภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็นต้นแบบแผนการสอนอ่านในวิชาทักษะภาษาและการสื่อสาร ที่สร้างขึ้นตามรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษจำนวน 20 แผนการสอน และสังเกตพฤติกรรม การอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการรวบรวมพฤติกรรม การอ่านจำนวน 20 ครั้ง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติที(t-test) แบบdependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย และ 44 ขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

องค์ประกอบหลักที่ 1 ได้แก่ การจัดการความรู้(KMP) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย 25 ขั้นตอนการทำงาน ดังนี้ องค์ประกอบย่อยได้แก่ 1.1) การบ่งชี้ความรู้ มี 5 ขั้นตอนการดำเนินงาน 1.2) การสร้างความรู้มี 4 ขั้นตอนการดำเนินงาน 1.3) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ มี 4 ขั้นตอนการดำเนินงาน 1.4) การประมวล และกลั่นกรองความรู้ มี 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน 1.5) การเข้าถึงความรู้ มี 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน 1.6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ มี 4 ขั้นตอนการดำเนินงาน และ 1.7) การเรียนรู้มี 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน

องค์ประกอบหลักที่ 2 ได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลง(CMP) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย 19 ขั้นตอนการทำงาน ดังนี้ องค์ประกอบย่อยได้แก่ 2.1) การเตรียมการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมี 5 ขั้นตอนการดำเนินงาน 2.2) การสื่อสาร มี 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน 2.3) กระบวนการและเครื่องมือ มี 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน 2.4) การเรียนรู้ 2.5) การวัดผล มี 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน และ 2.6) การยกย่องชมเชยและให้รางวัลมี 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน

2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้ 1) ความพร้อมเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง 2) ได้พัฒนาต้นแบบแผนการสอนอ่านในวิชาทักษะภาษาและการสื่อสาร ตามรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ได้ 20 แผนการสอน และ 3) ผลการใช้ต้นแบบแผนการสอนอ่านในวิชาทักษะภาษาและการสื่อสาร สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ พบว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่เรียนจากต้นแบบแผนการสอนอ่านในวิชาทักษะภาษาและการสื่อสาร ตามรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครู การศึกษาพิเศษ มีผลการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้